

Жан-Пјер Фај

СРЕЋА

1.

Срећа прође само једном
ухвати је за трен, непостојећу
удени у њу њену крхкост
окуј је истином
изнад свега: не лажи
и пре свега подари јој вере
и кад пристигне, придржи је чврсто
сипај јој воду и вино
није јача од привида
њен задатак је да престане да траје

2.

несрећа је мера тренутка
само за то и служи
опаше те и веже и загњури ти главу
време се истопа и измери
избатиња те до крви и пронађе епицентар
у спајању два тела тачка пуцања
несрећа нам служи да савије време
одавде до вечности
ставља вене и стомак у фуруну
претвара цвет у отров

3.

несрећа мења срећу
и надасве покрива предео среће
шуму и џунглу претвара у олују
најдубљи део коже на телу
загребаће ноктима
ради са северним мастилом
устаје и баца руке
отвара широм прсте да би
стегла јаче у води и на ветру
неминивно да ти се осмехне

4.

срећа и несрећа се помешају
док чекају олују
осети се топлота
у дрхтању грана
које трепере у ветру и лишће
времена дише између
двоструког славља тишина
шири руке и отцепљује
врелину ваздуху
нежност и лигаменти
где вене где артерије
где је око и рука где је звук и укус

5.

несрећа даје срећи
могућност. Пролази
кроз маглу кроз светлост
саму. Тамо где се заручило
сунце и тамо се растужи
или промени путања
тела у срцу
у стомаку у жудњи

у куку у руци
њена грана је њено сутра
дошао је час њеном тренутку
исцељење цвећа

6.

срећа и несрећа заћуте
и одреде језик
цвећа које јој
ишчупа језик
који је непомично држи
оне помно ослушкују
све што се креће
и оклева оне одржавају
проток равнотеже
међ прстима оне дишу
тишину ваздуха

7.

располућеног погледа видим те
издалека како преузимаш
облик, тело ти
лебди простором и поклања
ноћи свежину
одјека док ми гаси
срећу искупљену
од несреће и сенке
и бежи безвремено
ка колевци ка тачки
где бораве и жеђ и извор

8.

живот постаје сив у ваздуху
који ме подиже и љуља

савијајући папир до
тачке цепања и који ми
спушта лице према земљи
видим
траву која се савија
која хлади трепавице
која продужава мирис воде
помера усне
линије топлије од грознице

9.

прављење беле соли и обојеног папира
је нешто што нам ставља цело тело
у покрет и преплиће
облик и месо
земљу у коју срећа продире
из унутрашњости свога тела
и верује у превару
ока све до краја
ноћи, папира и времена
до нестанка линије неразговетне

10.

улазим са њом у дељење
границе тренутка који значи
а где ли је она у причи?
Док се смеје нема она потребу
да буде било ко било ко други
кућа идеја је далеко
дише без ланца или оклевања
кућа без врата и прозора
отварам је руком која слика
на граници безумља

11.

пејзаж се повлачи, она напредује
тренутно без иједне речи
шуме и брда се уздижу
стомак засводјен
узмиче топлоти
круни се и пада
очи јој траже погледом слику
која се толико пута распада
цепа вео
и исцељује расцеп

12.

оно што објашњава
тело човека или тело жене,
приказано је срећом тела
неким језиком речју знаком
обичним листом који дрхти
исписује нерв и сеје
неку линију која следи усну
где угасне осмех
неке влаге која ће се насмејати

ЖАН-ПЈЕР ФАЈ, један је од највећих француских живих песника и филозофа – са групом семиотичара основао је 1960. познату групу и истоимени часопис критичко-филозофске оријентације, славни *Tel Quel*. Након оштрог разлаза са Филипом Солерсом, Фај излази из групе и 1968. оснива легендарни часопис *Change* (Промена), који поставља за задатак истраживање нових вредности у књижевности где се у фокус ставља сам процес писања. За разлику од *Tel Quel*-а, Жан-Пјер Фај је настојао да новој ревији подари мултикултурни профил најбољег компаратистичког приступа; када је „Шанж” престао да излази (1980), Фај је покренуо интердисциплинарни Центар за поезију и филозофију, такође међународне оријентације, где се и нашој савременој поезији поклања велика пажња. У свом књижевном раду, индивидуалном и групном, овај лево оријентисани мислилац увек наглашава интернационалну и глобалну одредницу, уместо локалне и националне. Као предавач хуманистичке и плуралистичке оријентације, Фај

предаје на париском Универзитету за европска истраживања, где охрабрује мултидисциплинарни развој филозофије и поезије. У најпознатија његова дела убрајају се књига о погубној употреби језика у епоси нацизма, *Језик који убија*, као и медитација о Фридриху Ничеу са једноставним насловом *Прави Ниче*.

Са француског језика превела и белешку о песнику сачинила
НИНА ЖИВАНЧЕВИЋ